

No: 383040

Adı Soyadı: Didem ULU

Bölümü: Elektrik Elektronik Müh.

4. MATEMATİK SARKAÇ

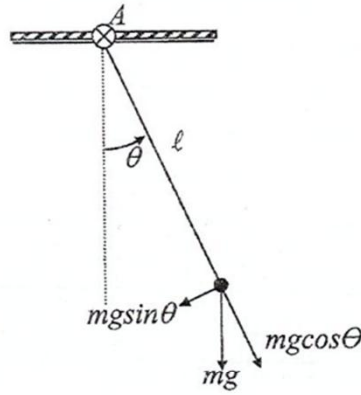
Deneyin Amacı: Matematik sarkaç yapısının incelenmesi

Kuramsal Ön Bilgi

Bir A ekseninde dönmekte olan bir cisim için Newton hareket denklemi; τ_A bu eksene göre döndürme momenti, I_A bu eksene göre eylemsizlik momenti, θ dönme açısı olmak üzere;

$$\tau_A = I_A \frac{d^2\theta}{dt^2}$$

şekline girer.

Şekilde görülen matematik sarkaç, kütlesi ihmal edilen ℓ uzunluklu bir ip ve ℓ 'ye göre çok küçük boyutta (noktasal varsayılan) bir m kütlesinden oluşur. $I_A = m\ell^2$ olmak üzere, bu sarkaç için hareket denklemi;

$$-mgl \sin \theta = m\ell^2 \frac{d^2\theta}{dt^2}$$

olur. Küçük açılar için ($\theta < 10^\circ$) $\sin \theta \approx \theta$ (rad) alınarak;

$$\frac{d^2\theta}{dt^2} + \omega^2 = 0$$

denklemi elde edilir. Burada açısal frekans

$$\omega = \sqrt{\frac{g}{\ell}} \quad (\text{rad/s})$$

ve periyot

$$T = \frac{2\pi}{\omega} = 2\pi \sqrt{\frac{\ell}{g}} \quad (\text{s})$$

ile verilir.

DENEY: Matematik Sarkaç

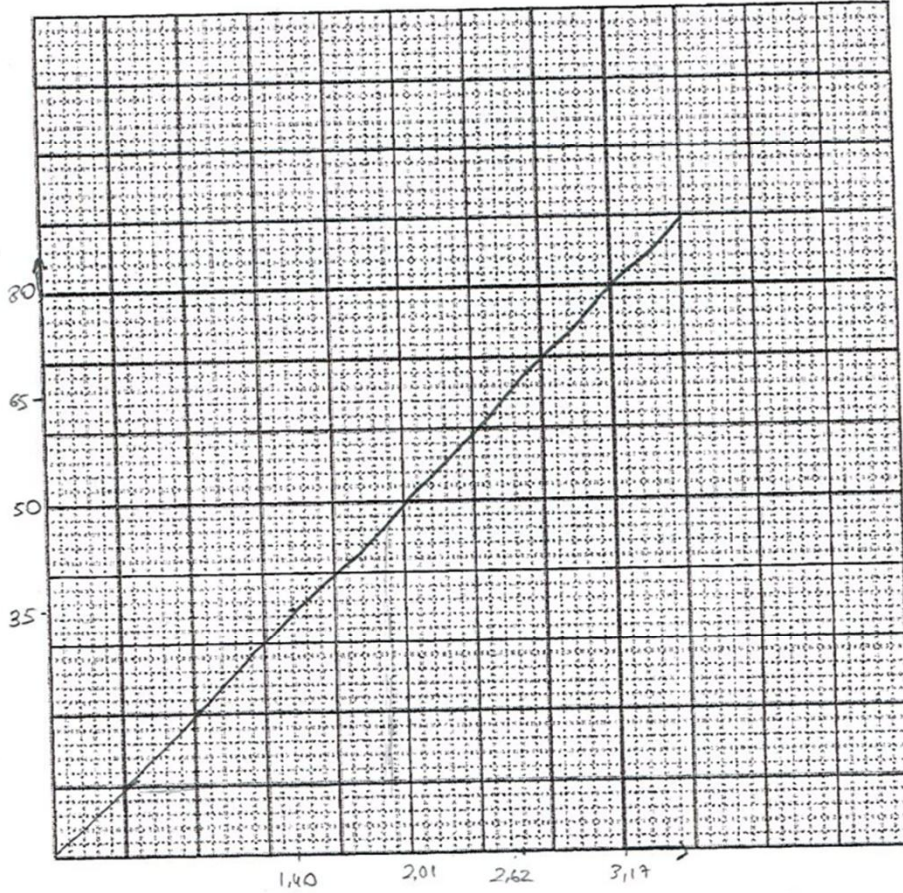
Deneyin Yapılışı

- $\ell = 35, 50, 65, 80$ cm değerleri için küçük açı ($\theta < 10^\circ$) limitinde 20 salınım için geçen süreleri ölçünüz. Ölçülen süreyi 20'ye bölerek 1 salınım için geçen süreyi (periyodu) bulunuz. Deneyi üç kez tekrarlayınız ve bulunanları tabloya kaydediniz.
- $T^2 = \frac{(2\pi)^2}{g} \ell$ eşitliğine göre $\ell - T^2$ grafiğini çiziniz. Grafiğin eğiminden deneysel g değerini hesaplayınız.
- Bulduğunuz g değeri ile $g \cong 980 \text{ cm/s}^2$ değerini karşılaştırınız.

ℓ (cm)	T_1 (s)	T_2 (s)	T_3 (s)	T_{ort} (s)	T^2 (s ²)
35	1,18	1,20	1,16	1,18	1,40
50	1,42	1,42	1,43	1,42	2,01
65	1,62	1,62	1,63	1,62	2,62
80	1,78	1,77	1,80	1,78	3,17

Deneysel g (cm/s ²)	985,96
-----------------------------------	--------

$$\frac{\ell}{T^2} = \frac{g}{4\pi^2}$$

Yorum: Matematik sarkacın kullanımını öğrendi. Acısal frekans ve periyot hesaplamayı öğrenebildi.